

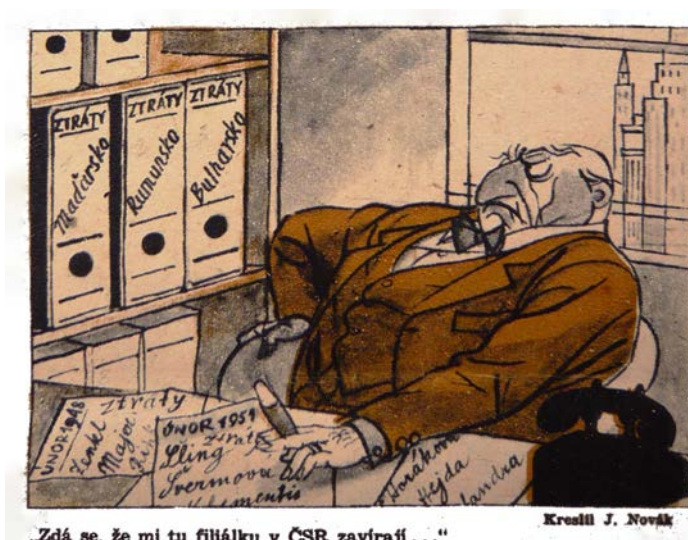
Pracovní list 5

Procesy v padesátých letech a antisemitismus I

Kontext

V únoru 1948 provedli českoslovenští komunisté státní převrat a nastolili politickou diktaturu¹. Konkurenční politici, kteří se pokusili jejich nástupu zabránit, byli zatčeni nebo uprchli ze země (např. Petr Zenkl). Nová vláda prosazovala své cíle i za použití brutálního násilí. Své odpůrce pronásledovala různými způsoby, včetně toho, že je obžalovala z vymyšlených zločinů a odsoudila k těžkým trestům, v řadě případů i k trestu smrti. Těmto vykonstruovaným obviněním se říkalo politické procesy, neboť o vině nerozhodovalo, zda člověk udělal něco nezákonného, ale zda se to hodilo vládnoucí straně. Tak byla odsouzena třeba socialistka Milada Horáková. Časem došlo k rozšíření teroru i do vlastních řad. Kromě politických oponentů byli souzeni i komunisté, z nichž mnozí patřili k fanatickým obhájčům režimu a sami aktivně pomáhali politické procesy „rozjízdit“. V roce 1951 tak byli zatčeni a později odsouzeni např. Otto Šling, Marie Švermová a další. Mnohým z nich byl vyčítán jejich židovský původ.

Karikatura

„Zdá se, že mi tu filiálku v ČSR zavírají...“

Dikobraz, březen 1951.

¹diktatura - nedemokratická forma vlády, která nerespektuje zájmy obyvatelstva, vládá jedné strany nebo jednoho člověka

Analyzujeme, interpretujeme

- Identifikujete sedícího muže. Jakou postavu má asi symbolizovat? Jaké prvky vyjadřují jeho sociální a etnickou příslušnost?
- Pokuste se identifikovat jména, která jsou na papírech na stole. Co je spojovalo? Co je naopak rozdělovalo? Jaké jméno tam chybí a proč?
- Jaký je podle vás význam gesta sedícího muže?